

SAMEN VOOR ELKAAR

NOTA

VRIJWILLIGERSWERKBELEID EN
MANTELZORGBELEID IN ZEIST

Februari 2008

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

<i>Inleiding.....</i>	<i>Pag 5</i>
<i>Deel 1. Vrijwilligerswerk- en mantelzorgbeleid algemeen</i>	
<i>Vrijwilligerswerk en mantelzorg algemeen.....</i>	<i>pag 7</i>
<i>Rijksbeleid ten aanzien van vrijwilligers en mantelzorgers</i>	<i>pag 9</i>
<i>Deel 2: Vrijwilligerswerkbeleid in Zeist</i>	<i>pag 11</i>
<i>Algemeen.....</i>	<i>pag 11</i>
<i>Maatregelen.....</i>	<i>Pag 13</i>
<i>Deel 3. Mantelzorgondersteuning.....</i>	<i>pag 17</i>
<i>Algemeen mantelzorgers in Nederland.....</i>	<i>pag 17</i>
<i>Mantelzorgondersteuning in Zeist.....</i>	<i>pag 19</i>
<i>Maatregelen voor mantelzorgondersteuning in Zeist.....</i>	<i>pag 20</i>
<i>Respijtzorg.....</i>	<i>Pag 21</i>
<i>Nieuwe tendensen.....</i>	<i>pag 22</i>
<i>Deel 4 : Conclusies</i>	
<i>Financiën.....</i>	<i>pag 25</i>
<i>Samenvatting beleidsvoornemens.....</i>	<i>pag 27</i>
<i>Actieplan nota.....</i>	<i>Pag 28</i>
<i>Bijlagen</i>	
<i>Overzicht Respijtzorgvoorzieningen in Zeist en omgeving.....</i>	<i>pag 31</i>
<i>Doeleinden gemeente Zeist bij prestatieveld 4.....</i>	<i>pag 33</i>
<i>Literatuurlijst.....</i>	<i>pag 35</i>
<i>Afkortingenlijst.....</i>	<i>pag 37</i>

INLEIDING

Voor u ligt de Nota Vrijwilligerswerk en Mantelzorgbeleid in Zeist. Voor het realiseren van deze nota bestaan meerdere argumenten :

- De huidige nota vrijwilligerswerkbeleid stamt uit 1993 en is niet meer actueel;
- In januari 2008 is de Kadernota Wmo 2008-2011 vastgesteld. Hierin wordt in 9 prestatievelden het toekomstig gemeentelijk Wmo beleid vastgesteld. Bij prestatieveld 4 staat de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers centraal. De vormgeving van deze ondersteuning moet lokaal worden uitgewerkt;
- Het rijk heeft bij monde van staatssecretaris Bussemaker een heel pakket maatregelen aangekondigd op het gebied van vrijwilligers en mantelzorgbeleid. Deze maatregelen moeten ook hun lokale vertaling vinden.

De basis voor deze nota is gelegd door een interactieve gedachtewisseling over het vrijwilligerswerkbeleid en mantelzorgbeleid. 9 Mei j.l. is er een werkconferentie georganiseerd over dit onderwerp. In het najaar van 2007 zijn twee werkateliers georganiseerd rond vrijwilligerswerk- en mantelzorgbeleid. De uitkomsten hiervan zijn gebruikt als uitgangspunt voor het schrijven van deze nota. Daarnaast is door Alleato een onderzoek verricht naar de behoeftes die bestaan onder mantelzorgers en mantelzorg ondersteunende organisaties in Zeist. Tenslotte heeft de Stichting Meander Omnium in samenwerking met Alleato een plan van aanpak gemaakt hoe respijtzorg in Zeist kan worden uitgewerkt. De resultaten van de onderzoeken van Alleato en Meander Omnium zijn eveneens in deze nota verwerkt.

De Nota Vrijwilligerswerkbeleid en Mantelzorgbeleid in Zeist is gesplitst in vier delen. In het eerste gedeelte worden algemene tendensen beschreven die van invloed zijn op zowel vrijwilligers als mantelzorgers. In het tweede deel wordt specifiek het vrijwilligerswerkbeleid onder de loep genomen, in het derde deel het mantelzorgbeleid. In het vierde deel tenslotte worden de beleidsvoornemens uit de nota inclusief hun financiële dekking en tijdspad gepresenteerd.

Er is in deze nota bewust gekozen voor een aparte benadering van mantelzorgbeleid en vrijwilligerswerkbeleid. Het gaat immers bij mantelzorgers en vrijwilligers om doelgroepen die duidelijk van elkaar onderscheiden zijn. In de beleidsbrief Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 2008-2011 beschrijft staatssecretaris Bussemaker de verschillen op de onderstaande manier :

“Mantelzorg wordt echter gekenmerkt door een hoge mate van onvermijdelijkheid, een doorgaans grote intensiteit en langdurigheid en de noodzaak om -vaak aanzienlijke- wijzigingen aan te brengen in het leven waaraan men gewend was. Bij vrijwilligers gaat het meer om de gekozen intrinsieke waarde van het vrijwilligerswerk, om het opdoen van ervaring en het realiseren van persoonlijke ontplooiing. Deze verschillen vereisen een andere vorm van ondersteuning en aandacht”. (1)

Vrijwilligers kiezen dus bewust voor vrijwilligerswerk. Bij mantelzorgers gaat het meestal niet om een vrijwillige keuze. Zij zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat zij een persoonlijke band hebben met die persoon. (2)

(1) Voor elkaar , Beleidsbrief Mantelzorg en vrijwilligerswerk 2008-2011,pag. 3

(2) Factsheet Mantelzorg

Vrijwilligerswerk kunnen we definiëren als :

- *wordt niet betaald met loon, slechts onkosten worden vergoed;*
- *is niet onlangs betaald werk geweest;*
- *er zijn geen of nauwelijks subsidiemogelijkheden;*
- *vindt plaats in georganiseerd verband;*
- *wordt gedaan uit vrije wil;*
- *is van belang voor de samenleving;*
- *heeft geen wettelijk geregelde gezagsverhouding. (1)*

Vrijwilligers zijn werkzaam in tal van sectoren :

- maatschappelijk sociaal;
- gezondheidszorg;
- hulpverlening;
- religie/ levensbeschouwing;
- onderwijs;
- sociaal-cultureel;
- sport;
- kunst/cultuur ;
- natuur/milieu;
- politiek/ vakbond ;
- media ;
- belangen actie en zelforganisaties;
- toerisme/recreatie;
- internationaal .

(1) Informatiecentrum Civiq,1-4

DEEL 1 : VRIJWILLIGERSWERK- EN MANTELZORGBELEID ALGEMEEN

Er zijn ontwikkelingen binnen de Nederlandse samenleving die de vrijwillige inzet sterk beïnvloeden. Deze ontwikkelingen zijn :

Nederland vergrijs

Volgens prognoses van het Centraal Bureau voor de Statistiek zal in 2020 het aantal Nederlanders jonger dan 20 jaar zijn afgenomen met 5 % ten opzichte van 2005. Het aantal Nederlanders van 65 jaar en ouder daarentegen zal zijn toegenomen met 39 % (1) De middencategorie van 35 tot 49 jaar is sterk vertegenwoordigd in het vrijwilligerswerk. Maar de rol van ouderen bij vrijwilligerswerk en mantelzorg is snel aan het groeien. Vaak stoppen ouderen pas na hun vijfenzeventigste jaar met vrijwilligerswerk. Van de andere kant nemen ouderen in toenemende mate deel aan het arbeidsproces. Dit is onder meer het resultaat van overheidsingrijpen waarbij het voortijdig stoppen met werk steeds minder aantrekkelijk wordt gemaakt.

Nederland studeert

Het opleidingsniveau van de Nederlandse bevolking stijgt. Nederlanders spenderen steeds meer tijd op opleidingsinstituten en krijgen ook steeds hoger gekwalificeerde diploma's. Het aantal lageropgeleiden daarentegen zal verder afnemen. Het opleidingsniveau heeft invloed op de deelname aan vrijwilligerswerk. Hoe hoger de opleiding, hoe meer politieke en maatschappelijke participatie, waaronder vrijwilligerswerk.

Nederland individualiseert

Op dit moment bestaat een derde van alle huishoudens uit één persoon (in grote steden is dat zelfs de helft), nog eens een derde bestaat uit twee personen. Het aantal personen per huishouden daalde behoorlijk de afgelopen decennia. Het aantal huishoudens daarentegen nam sterk toe. Een en ander wordt veroorzaakt door o.a. de vergrijzing, en het groeiend aantal echtscheidingen.

Nederland krijgt kleur

Het aantal allochtonen in Nederland stijgt sterk. De prognose is een groei tussen 2010 en 2020 van 14 % (2). Nederland telt momenteel 1,7 miljoen niet-westerse allochtonen. In 2015 zal dit aantal zijn toegenomen tot 1,9 miljoen. Allochtonen zijn over het algemeen sterk ondervertegenwoordigd in het vrijwilligerswerk. Voor zover zij wel actief zijn concentreren zij hun activiteiten voornamelijk binnen de eigen etnische gemeenschap. Van de vier grote etnische gemeenschappen in Nederland zijn Turken en Marokkanen het minst actief (ten opzichte van Surinamers en Antilianen).

Nederland besteedt zijn vrije tijd anders

Nederlanders switchen steeds meer tussen soorten tijdsbestedingen. De arbeidsparticipatie neemt toe (met name door de toestroom van vrouwen tot de arbeidsmarkt). Voor wat betreft de vrije tijd wordt steeds meer tijd besteed aan computergebruik (het aantal uren computergebruik steeg in vijf jaar tot vier uur wekelijks). Daarnaast is er een

(1) Toekomstverkenning pag 48

(2) (Toekomstverkenning pag. 52)

vercommercialisering van de vrije tijd en een scherpere concurrentie op de vrijetijdsmarkt. Verder zijn er tekenen van verdere individualisering en intensivering van de vrijetijdsbesteding. Door al deze ontwikkelingen zal vrijwilligerswerk meer concurrentie krijgen.

Nederland ontkerkelijk

Aangetoond is dat kerkelijkheid gepaard gaat met een sterkere deelname aan vrijwilligerswerk (1). De kerkelijkheid in Nederland daalt echter sterk (sinds 1970 van 75% naar 45% van de bevolking). Naar verwachting daalt dit percentage kerkelijken in 2015 verder naar 30% (ondanks de stijging van het aantal moslims in Nederland). Daarentegen zijn er ook een aantal groeikerken : b.v. de evangelische beweging, pinksterbeweging, Evangelische broedergemeenten, moslims en migrantenchristenen. Ook stijgt het aantal aanhangers van “New Age groeperingen”.

Bovenstaande neemt niet weg dat kerken en andere geloofsgemeenschappen in Nederland een duidelijke en belangrijke rol spelen in het vrijwilligerswerk. In de gemeente Zeist is dit ook zeker het geval.

Nederland vult vrijwilligerswerk anders in

In de Nederlandse samenleving is er een tendens te bespeuren waarbij de vrijwilliger steeds meer kiest voor korte , afgebakende klussen. Het voor een langdurige periode beschikbaar stellen als vrijwilliger wordt, met name bij jonge vrijwilligers, steeds minder de regel. Ook kiest de vrijwilliger voor een organisatie waar zij zich thuis voelt.

Conclusies

Tussen 1995 en 2005 toont het SCP in haar rapport “De Sociale Staat van Nederland” aan dat er een duidelijke teruggang is in inzet voor maatschappelijke organisaties. Ook het aantal Nederlanders dat rapporteerde vrijwilligerswerk te doen daalde in deze periode van 10 jaar van 44 naar 32 procent. (2) Ondanks bovenstaande ontwikkelingen concludeert het SCP in haar rapport “Toekomstige vrijwillige inzet 2015 “ dat het aantal vrijwilligers in Nederland in de nabije toekomst stabiel blijft. Waarschijnlijk zal een daling van het aantal jongeren wat aan vrijwilligersactiviteiten deelneemt worden gecompenseerd door een stijging van vrijwillige inzet bij ouderen (3)

1 Toekomstverkenning pag. 56)

2 De sociale staat pag. 202

3 Toekomstverkenning pag. 44

RIJKSBELEID TEN AANZIEN VAN VRIJWILLIGERS EN MANTELZORGERS

In de eerder geciteerde Beleidsbrief Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 2008-2011 van staatssecretaris Bussemaker wordt een heel palet van maatregelen door het rijk gepresenteerd ter stimulering van de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Staatssecretaris Bussemaker stelt dat beide groepen essentieel zijn voor de Wmo uitvoering en daarom ook gefaciliteerd moeten worden.

Gemeenten hebben in deze optiek een cruciale plaats : zij moeten op lokaal niveau voor hun vrijwilligers en mantelzorgers een ondersteuningsaanbod formuleren. Uitgangspunt bij het rijksbeleid zijn de zogenaamde “basisfuncties” voor mantelzorg en vrijwilligerswerkbeleid. Staatssecretaris Bussemaker stelt dat deze basisfuncties voor 75% bij de gemeenten in hun beleid aanwezig moeten zijn. Het gaat hierbij concreet om de volgende basisfuncties :

Basisfuncties lokale ondersteuning vrijwilligers :

- inspraak en advies;
- deskundigheidsbevordering;
- praktische hulp;
- een makelaarsfunctie.

Voor de mantelzorger benoemt de staatssecretaris de volgende basisfuncties voor het lokale of regionale ondersteuningsbeleid :

- informatie en advies;
- het bieden van diverse vormen van ondersteuning (emotioneel,educatief,financieel en materieel);
- een lokaal aanbod van respijtzorg.

Het Rijk stelt voor mantelzorgers verder het zogenaamde “mantelzorgcompliment” ter beschikking. Dit is een bedrag van maximaal €250,-- wat per mantelzorger jaarlijks wordt uitgekeerd. De uitkering van het bedrag is gekoppeld aan een indicering door het CIZ.

Inmiddels is het duidelijk dat deze regeling door het rijk wordt afgebouwd omdat zij niet helemaal voldoet aan de verwachtingen. Het geld wat het rijk voor de regeling nog in kas heeft wordt eenmalig overgedragen naar de gemeenten. Zeist krijgt in het kader van deze afbouw een eenmalig bedrag van het rijk ad €148.426,--. Dit zal binnen de Wmo worden gereserveerd voor mantelzorgondersteuning en incidenteel worden ingezet.

Tenslotte heeft het huidige kabinet het onderwerp maatschappelijke stages als speerpunt benoemd. Dit onderwerp is van belang vanwege de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij de invulling van stageplaatsen. In deel 2 van deze nota wordt dit onderwerp verder behandeld.

DEEL 2 VRIJWILLIGERSWERKBELEID IN ZEIST

Algemeen

Hoe heeft het vrijwilligerswerkbeleid in Zeist zich in de afgelopen jaren ontwikkeld ? Tot voor kort was er nog geen sprake van een onderscheid tussen vrijwilligers en mantelzorgers. Vrijwilligerswerkbeleid werd als één containerbegrip gebruikt.

Het gemeentelijk vrijwilligerswerkbeleid heeft zich tot voor kort vooral gericht op het faciliteren. Hierbij kan worden gedacht aan financiering van het Steunpunt Vrijwilligerswerk en de financiering van opleidingen voor vrijwilligers. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk houdt zich met name bezig met bevorderen van deelname aan vrijwilligerswerk en het ondersteunen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.

In de gemeentelijke nota “Vrijwilligerswerkbeleid in de gemeente Zeist” uit 1993 is met name gericht op de volgende onderwerpen :

- het ontwikkelen van vrijwilligerswerkbeleid als gemeentelijk facetbeleid;
- het faciliteren van instellingen die met vrijwilligers werken d.m.v. een fonds voor de kadervorming van vrijwilligerswerk;
- het verder uitwerken van de taken van de vrijwilligerscentrale;
- het stimuleren van PR rond vrijwilligerswerk.

De laatste jaren is daarnaast tevens de aandacht gegaan naar het maatschappelijk betrokken ondernemen. “Samen voor Zeist” werd in 2004 opgericht. Samen voor Zeist heeft als doelen :

- verbindingen leggen met maatschappelijke organisaties met als doel het verder versterken en professionaliseren van maatschappelijke organisaties
- het bewustzijn vergroten van bedrijven ten aanzien van maatschappelijk betrokken ondernemen en hun rol als onderdeel van de samenleving

- bedrijven vanuit hun eigen behoefte aan maatschappelijk ondernemen de mogelijkheid bieden een concrete en praktische bijdrage te leveren aan de Zeister samenleving.

Ontwikkelpunten

In september 2007 heeft de gemeente Zeist een workshop Vrijwilligerswerkbeleid georganiseerd. Hierbij werd door organisaties die met vrijwilligers werken, de gemeente, en ondersteunende instellingen gekeken naar hoe de toekomst van het vrijwilligersbeleid er in Zeist uit komt te zien.

Op basis van bovenstaande workshop en gesprekken die zijn gevoerd met vrijwilligersorganisaties kan geconcludeerd worden dat op het gebied van het vrijwilligerswerkbeleid de volgende *ontwikkelpunten* in Zeist aanwezig zijn :

1. *Maatschappelijke stages* : door de landelijke politiek worden deze gepropageerd. Ook wordt er in de komende jaren extra geld voor ter beschikking gesteld. Het ligt in de bedoeling dat in 2011 jaarlijks gemiddeld 200.000 jongeren een maatschappelijke stage of vrijwilligerswerk vervullen van ongeveer 72 uur.
In Zeist wordt het aantal leerlingen uit het voortgezet onderwijs wat jaarlijks een maatschappelijke stage gaat doen geschat op 600 tot 1200 leerlingen. De Stichting Meander Omnium coördineert op dit moment voor een aantal scholen al de bemiddeling rond maatschappelijke stages. Deze coördinatie wordt nog verder uitgebouwd.
2. *Werven vrijwilligers in de wijk*: Geconstateerd wordt dat organisaties op bepaalde gebieden vrijwilligers te kort komen. Advertentiecampagnes zijn hierbij niet zozeer de oplossing. Eerder moeten mensen op persoonlijke wijze worden benaderd, het liefst op wijkniveau.
3. *Samenwerking*: Alhoewel de organisaties die met vrijwilligers bezig zijn in Zeist elkaar wel weten te vinden is er het gevoel dat uit de samenwerking meer synergie kan worden gehaald. Dit geldt niet alleen voor informatie-uitwisseling, maar ook voor projectgewijze samenwerking, het netwerken etc.
4. *Maatschappelijk betrokken ondernemen*: Samen voor Zeist betreft bedrijven bij maatschappelijke organisaties. De Beursvloer is hier een mooi voorbeeld van. Toch zou bij werkgevers nog meer besef moeten komen van de waarde van maatschappelijk betrokken ondernemen voor hun bedrijf én hun werknemers. Het percentage Zeister ondernemers wat via Samen voor Zeist aan maatschappelijk betrokken ondernemen doet is beperkt. Eind 2006 had Samen voor Zeist 11 “founders” (“founders” steunen Samen voor Zeist financieel of in natura met een substantiële bijdrage) , 9 bedrijfspartners (van bedrijven in de gemeente Zeist) en 30 maatschappelijke partners (van zeer uiteenlopende maatschappelijke organisaties in de gemeente Zeist).
5. *Lokaal beleid* : De gemeente Zeist voert ondersteunend beleid voor vrijwilligers. Het is echter de vraag of de gemeentelijke ondersteuning op de meest optimale manier plaatsvindt. Geluiden hierover waren hoorbaar op de diverse workshops en bijeenkomsten rond dit onderwerp.
6. *Regeldruk vrijwilligerswerk* : Veel vrijwilligersorganisaties ervaren een bepaalde druk uit de samenleving om aan steeds meer regels en voorschriften tegemoet te komen. Zo moeten voor subsidieaanvragen nogal wat paperassen ingevuld worden. Als er een activiteit wordt georganiseerd moeten precariorechten worden betaald, vergunningen aangevraagd etc. Vrijwilligers hebben soms de indruk dat ze meer bezig zijn met het invullen van de benodigde formulieren dan met het vrijwilligerswerk zélf.
7. *Hoeveelheid beschikbare vrijwilligers* : Momenteel zijn er geen signalen dat er een groot tekort is aan vrijwilligers in Zeist. Wel zijn er bepaalde types vrijwilligerswerk

die moeilijk in te vullen zijn : zie hierboven het tweede punt. Gezien de landelijke signalen op dit gebied (zie deel 1 van deze nota) is het toch goed een vinger aan de pols te houden en nieuwe initiatieven te ontwikkelen om vrijwilligers te werven.

Maatregelen

Gezien bovenstaande ontwikkelingen wordt voorgesteld t.a.v. het vrijwilligerswerkbeleid in Zeist de volgende aanvullende maatregelen te treffen

1. Coördinatie rond maatschappelijke stages

Het initiatief van het rijk om maatschappelijke stages in het middelbaar onderwijs te bevorderen kan zeker worden toegejuicht. In Zeist is hier al de eerste ervaring mee opgedaan. Problemen dienen zich echter wel aan :

- niet iedere school weet hoe zij de coördinatie bij dit onderwerp kan oppakken;
- de maatschappelijke organisaties waarbij de stages worden uitgeplaatst geven aan niet altijd tevreden te zijn over de verhouding tussen stagebegeleiding en de meerwaarde voor de organisatie zelf.

De stichting Meander Omnium verzorgt voor een tweetal scholen op dit moment al de coördinatie rond maatschappelijke stages.

Voorgesteld wordt dat Meander Omnium het aantal uren coördinatie uitbreidt. In deze uren kunnen zij de volgende taken verrichten :

- Coördinatie en bemiddeling tussen scholen en maatschappelijke organisaties;
- vacaturebank voor maatschappelijke stages (digitaal);
- afstemming en samenwerking wanneer wenselijk tussen maatschappelijke stages onderling;
- acquisitie stageplekken door ondersteuning te bieden bij het bedenken van nieuwe mogelijkheden binnen huidige maatschappelijke organisaties;
- scholing vrijwilligers;
- jaarlijkse evaluatie en invoeren verbeterpunten.

De kosten van deze coördinatie kunnen in principe worden betaald uit een subsidie per school ad €18.000,-- die door het ministerie van OCW aan de voortgezet onderwijs scholen wordt uitgekeerd. Blijkt in de praktijk dat de scholen tekort komen aan de door OCW uitgekeerde subsidie kunnen zij een beroep doen op het budget dat de gemeente Zeist voor de coördinatie van maatschappelijke stages zal reserveren. Voorgesteld wordt hiervoor een jaarlijks bedrag ad €30.000,-- te ramen. Gemeente en scholen trekken op deze wijze gezamenlijk op in de coördinatie van maatschappelijke stages. Beiden delen deze verantwoordelijkheid.

2 Werven vrijwilligers in de wijk

Wijkgericht werken in Zeist is volop bezig om op een meer interactieve wijze in contact te komen met wijkbewoners. De mogelijkheden hiervoor worden momenteel verkend. Gedacht zou bijvoorbeeld kunnen worden aan het opzetten van wijk sites (aangehaakt bij de reeds bestaande site van het wijkgericht werken). Op deze sites kunnen activiteiten worden uitgezet en buurtbewoners met elkaar in contact gebracht. Samenhang in de wijk wordt op deze wijze bevorderd. Ook vrijwilligers kunnen via dergelijke sites worden geworven. Er zal met name worden ingezet op het aantrekken van jonge vrijwilligers. In sommige wijken en buurten bestaat al een dergelijke site b.v. in Kerckebosch.

3 *Stimuleren netwerken en samenwerken*

Om samenwerking en uitwisseling tussen organisaties die veel met vrijwilligers werken te stimuleren, wordt voorgesteld tweemaal per jaar op structurele basis een themabijeenkomst te organiseren. Het steunpunt vrijwilligerswerk en de gemeente zullen hier in eerste instantie het gezamenlijke initiatief voor nemen. Voor de organisatie van deze bijeenkomsten wordt een jaarlijks bedrag geraamd van €1.500,--. Voor deze bijeenkomsten wordt voortgeborduurd op de bijeenkomsten die het steunpunt vrijwilligerswerk in het verleden heeft georganiseerd. Ook bouwen we met deze bijeenkomsten verder op de door de Zeister Score ingezette koers. Ook Samen voor Zeist biedt themabijeenkomsten en netwerkbijsamkomsten aan voor maatschappelijke organisaties, founders en bedrijfspartners.

4 *Blijven stimuleren maatschappelijk betrokken ondernemen*

Met Samen Voor Zeist wordt bekeken hoe nog meer ondernemingen geïnteresseerd kunnen worden voor maatschappelijk betrokken ondernemen. Gestreefd wordt naar een vergroting van het aantal bedrijven dat aan maatschappelijk betrokken ondernemen in Zeist meedoet met 10 procent.

5a *Aanbieden ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering*

Aan organisaties in de gemeente Zeist die veel vrijwilligers in hun bestand hebben, wordt de mogelijkheid geboden een door de gemeente geïnitieerde collectieve ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering te nemen. Deze verzekering dekt voor bestuurders, vaste medewerkers, vrijwilligers en stagiaires de volgende zaken :

- aansprakelijkheid voor aan derden toegebrachte zaak- en/of letselschade;
- een uitkering bij overlijden;
- een uitkering bij algehele blijvende invaliditeit;
- een vergoeding voor geneeskundige kosten als aanvulling op de zorgverzekering.

De verzekering is op vrijwillige basis. Organisaties zijn vanzelfsprekend niet verplicht om hun vrijwilligers via deze verzekering te verzekeren : ze kunnen dit ook zelf doen. De premie voor de door de gemeente voorgestelde verzekering wordt betaald door de gemeente Zeist. Dit kost de gemeente Zeist jaarlijks een bedrag van afgerond €12.000,-- (uitgaande van 6000 verzekerde vrijwilligers).

5b *Verhogen bijdrage onkostenvergoeding vrijwilligers in de thuiszorg*

In 1997 heeft het college van Zeist besloten vrijwilligers in de thuiszorg die thuisbezoeken afleggen een vergoeding te geven van €1,40 per keer. Sinds 1997 is dit bedrag niet verhoogd. Voorgesteld wordt het bedrag per bezoek met ingang van 2008 te verhogen naar €2,-. Het budget voor deze regeling wordt daarom verhoogd van €8.046,-- naar €12.000,--

6. *Verminderen regeldruk door, waar mogelijk, meerjarige subsidies te verschaffen*

Eén van de manieren waarop tegemoet kan worden gekomen aan het verminderen van regeldruk is het toekennen van meerjarige subsidies. Voordeel voor de organisaties is dat ze maar eens in de zoveel jaar een aanvraag moeten indienen. Het voordeel van de gemeente is dat er minder subsidieaanvragen per jaar moeten worden afgehandeld. Het meerjarig maken van subsidies zal worden meegenomen in het reorganisatieproces waarin de gemeente Zeist momenteel verwickeld is (onder de naam “Op weg naar de Kern”).

7 *Stimuleren vrijwilligersactiviteiten onder allochtone vrouwen*

Momenteel is er een landelijke campagne om te stimuleren dat er meer vrijwilligers worden gevonden onder allochtone vrouwen. Deze campagne draagt de titel “Duizend en een kracht”. Bekeken zal worden of dit initiatief ook in Zeist kan worden overgenomen. Tevens wordt onderzocht of hier (landelijke) ondersteunende financiën voor beschikbaar zijn. Daarnaast moet ook voor de werving van allochtone mannen als vrijwilliger aandacht zijn.

Als bovenstaande maatregelen worden genomen in aanvulling op het huidige vrijwilligerswerkbeleid, kan worden gesteld dat aan de basisfuncties lokale ondersteuning die het rijk naar voren brengt , tegemoet wordt gekomen (zie deel 1). De in de Kadernota Wmo 2008-2011 gestelde ondersteuningsmaatregelen (zie bijlage2 .) voor vrijwilligerswerkbeleid zijn met het hier gepresenteerde pakket maatregelen eveneens in werking gebracht.

Evaluatie-criteria

Gestreefd wordt dat eind 2011 de volgende doeleinden m.b.t. vrijwilligerswerk in Zeist zijn behaald :

1. alle leerlingen van het voortgezet onderwijs die in aanmerking komen voor een maatschappelijke stage (naar schatting jaarlijks ongeveer 600 -1200 leerlingen) worden daadwerkelijk voorzien van een stageplaats;
2. jaarlijks worden minimaal 2 thema c.q. netwerkbijeenkomsten georganiseerd voor Zeister organisaties die met vrijwilligers werken;
3. Minimaal 50 organisaties die met vrijwilligers werken in de gemeente Zeist nemen deel aan de collectieve vrijwilligersverzekering;
4. het aantal allochtone vrouwen in de gemeente Zeist dat aan vrijwilligersactiviteiten deelneemt stijgt tot 200.

DEEL 3 MANTELZORGONDERSTEUNING

Het begrip mantelzorg bestaat reeds zo'n 37 jaar. Met de komst van de Wmo is aan de groep mantelzorgers steeds meer aandacht besteed. Vaak wordt zij gezien als een soort van wonderolie om de zorgmachine in Nederland weer verder op weg te helpen. Dat aan de inzet van mantelzorgers ook grenzen zitten wordt in deel 3 van deze nota uiteengezet. Tevens wordt ingegaan op de wijze waarop mantelzorgers ondersteund kunnen worden.

ALGEMEEN : MANTELZORGERS IN NEDERLAND

Wie zijn mantelzorgers ? Feiten en achtergronden

Mantelzorgers voorzien in 75 procent van de hulpvragen thuis, vrijwilligers en professionele zorgverleners de overige 25 procent. In 2001 waren er in Nederland naar schatting 2,4 miljoen mantelzorgers die meer dan acht uur per week en/of meer dan drie maanden zorg gaven. Mantelzorgers zorgen ervoor dat er een veel kleiner beroep wordt gedaan op de professionele

zorg dan anders. Geschat wordt dat zij met elkaar de Nederlandse bevolking zo'n 4 tot 7 miljard besparen. (1)

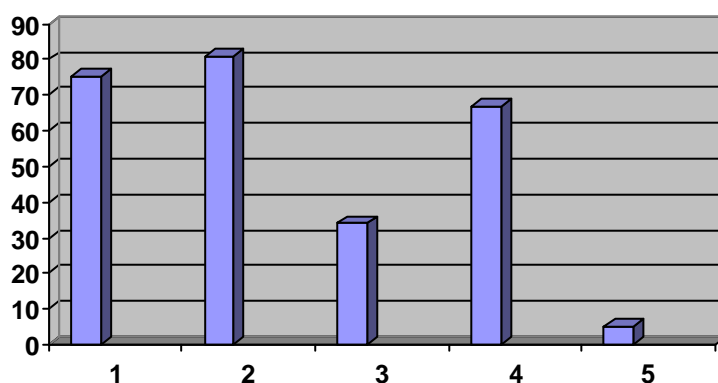
Nog wat meer feiten :

- De meeste mantelzorgers zijn familie of partner van de persoon die zij verzorgen;
- 58% van de mantelzorgers is vrouw;
- de grootste groep mantelzorgers is tussen de 35 en 65 jaar oud;
- twee derde van de mantelzorgers tussen 18 en 65 jaar combineert mantelzorg met betaald werk;
- de meeste mantelzorgers vormen een huishouden met de verzorgde of wonen in de directe omgeving. Slechts een kwart reist langer dan een half uur en een op de tien langer dan 60 minuten naar degene die zij zorg geven.

Mantelzorgers zijn vaak onzichtbaar. Ze zien zich zelf niet altijd als mantelzorger. Eerder zien ze de mantelzorg als vanzelfsprekend en weinig spectaculair. Dit geldt met name voor de groep oudere mantelzorgers. Mantelzorgondersteuning is daarom niet altijd even eenvoudig.

Wat voor zorg bieden mantelzorgers ?

Mantelzorgers bieden een heel scala aan zorg. Dit varieert al naar gelang de behoefte van de verzorgde en de potentie van de verzorger zelf. In onderstaand figuur worden de soorten hulp die de gemiddelde Nederlandse mantelzorger aanbiedt geïllustreerd :

Figuur 1 : procentuele verdeling soorten mantelzorg

- 1 : huishoudelijke hulp : dagelijkse boodschappen, koken, de was doen, schoonmaken
- 2 : begeleiding : variërend van emotionele steun tot praktische begeleiding
- 3 : hulp bij persoonlijke verzorging zoals wassen, eten, naar toilet gaan
- 4 : combinatie 1,2,3
- 5 : verpleegkundige zorg bv wondverzorging, injecties

Iedere mantelzorger moet zichzelf afvragen wat zij of hij wil en kan doen. Ook aan mantelzorg zitten grenzen niet alleen qua belasting maar ook wat betreft deskundigheid. De grens tussen professionele zorg en mantelzorg is een glijdende schaal. Soms verrichten mantelzorgers taken die eigenlijk tot het domein van de professionele zorg behoren zoals het geven van injecties. Aangeraden wordt dan ook om in samenspraak met een professionele organisatie ieders gebied af te bakenen.

(1.) Factsheet pag. 2

De belasting die een mantelzorger aan kan is afhankelijk van de situatie en potentie van de mantelzorger. Wel wordt er in de vakliteratuur gesteld dat er bepaalde groepen onder mantelzorgers zijn, die een verhoogd risico hebben op een “burn-out” . Deze “risicogroepen” zijn :

- mantelzorgers die een huisgenoot verzorgen;
- mensen die lange tijd intensief hulp verlenen;
- mantelzorgers van terminale patiënten;
- mensen die lang zorg gaven aan een onlangs overleden naaste;
- oudere mantelzorgers met of zonder eigen gezondheidsproblemen;
- mantelzorgers van mensen met psychiatrische aandoeningen;
- jonge mantelzorgers.

MANTELZORGONDERSTEUNING IN ZEIST

Het Utrechtse centrum voor maatschappelijke ondersteuning Alleato schat dat zo'n 13 % procent van de bevolking van Zeist ouder dan 18 jaar mantelzorg verleent. In Zeist betreft dit dan 6.172 mantelzorgers. Het aantal mantelzorgers in Zeist dat intensief en langdurig zorg geeft betreft 6 % van het aantal inwoners boven de 18 jaar (2.849 mantelzorgers).

Tot nu toe worden de mantelzorgers in Zeist op de volgende manieren ondersteund.

- Lokaal Steunpunt mantelzorgers. Dit steunpunt is aangehaakt bij de Stichting Meander Omnium. Het steunpunt geeft informatie en advies, organiseert activiteiten en cursussen, bemiddelt naar praktische en emotionele steun, verlichting en respijt, en biedt doorgeleiding naar formele hulp door samenwerking met het gemeentelijke Wmo loket. Tot voor kort was er ook een regionaal Steunpunt gevestigd bij de stichting Meander Omnium . Dit steunpunt is echter opgehouden met bestaan wegens een gebrek aan belangstelling bij de regiogemeenten;
- CVTM regeling : het betreft hier een subsidieregeling die vanuit de AWBZ is gedecentraliseerd naar de gemeenten. 2007 Gold hierbij als een overgangsjaar. In dat jaar kregen gemeenten waar instellingen zijn gevestigd die mantelzorgers ondersteunden, de budgetten voor de gehele regio. Zeist heeft op deze wijze in 2007 budgetten verdeeld voor west en midden Utrecht. De budgetten werden uitgekeerd aan Humanitas Heuvelrug, de Stichting Meander Omnium en de Vriendendiensten Zeist, Woerden en Nieuwegein. Vanaf 2008 krijgt iedere gemeente zelf geld voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Er zijn geen regiobudgetten meer;
- Voor mantelzorgers verzorgen de stichting Humanitas afdeling Heuvelrug en de stichting Kerk en Samenleving huisbezoeken en hulp bij thuisadministratie;
- de gemeente zelf subsidieert een aantal instellingen rechtstreeks die mantelzorgers ondersteunen (zie onderstaand schema). Dit zijn de voormalige CVTM instellingen.

Financieel vertaalt zich dit in 2008 (als puur wordt gekeken naar mantelzorgondersteuning : Humanitas Heuvelrug hoort hier niet bij qua activiteit!) in de volgende subsidiebedragen voor de gemeente Zeist:

Organisatie	Subsidiebedrag in 2008
Steunpunt Mantelzorg	€64.221,--
Buddyproject (Stade)	€30.000,--
Handje Helpen	€25.000,--
Vriendendienst	€50.000,--
Totaal	€169.221,--

Maatregelen voor Mantelzorgondersteuning in Zeist

In deze nota worden de volgende maatregelen voorgesteld om de mantelzorgondersteuning in Zeist te stimuleren :

1. Instellen (hoger) subsidieplafond voor organisaties die mantelzorgers in Zeist ondersteunen
2. Opzetten beter functionerend systeem van respijtzorg
3. Inspelen op nieuwe mogelijkheden op met name automatiseringsgebied
4. Beter aansluiting mantelzorg bij professionele zorg

De keuze voor bovenstaande maatregelen is bepaald door lokale behoeftes (geformuleerd tijdens de in 2007 gehouden werkconferenties) en de door het rijk geformuleerde basisfuncties van de mantelzorg (zie pag. 9). Naast bovenstaande maatregelen zal er blijvend aandacht zijn voor de individuele behoefte van mantelzorgers aan ondersteuning en begeleiding. Het Steunpunt mantelzorgers zal hierop blijvend haar aandacht richten.

INSTELLEN HOGER SUBSIDIEPLAFOND

Voorgesteld wordt om vanaf 2009 voor de subsidiering van mantelzorgorganisaties in Zeist een subsidieplafond te hanteren van €194.221,-- (in 2008 werd zoals hierboven weergegeven een bedrag ad €169.221,-- uitgekeerd aan mantelzorgorganisaties: dit bedrag wordt aangevuld met €25.000,-- tot €194.221,--) Reden hiervoor is dat de uitgaven aan organisaties die mantelzorgers ondersteunen financieel worden begrensd. Naast de reeds bestaande gesubsidieerde instellingen dienen zich immers ook nieuwe initiatieven aan. Niet alle initiatieven kunnen echter worden gehonoreerd.

De gemeente Zeist gaat ervan uit dat de instellingen die momenteel worden gesubsidieerd in het kader van de mantelzorg ook in de toekomst gesubsidieerd blijven worden. Reden hiervoor is de waardering die zij alom oogsten binnen de Zeister samenleving en de concrete hulp die zij verlenen aan mantelzorgers (te weten laagdrempelige informatie en advies, maatjes, respijtzorg en ondersteunende voorlichting).

Ruimte voor nieuwe initiatieven is er tot het hierboven geschetste subsidieplafond. Een algemene subsidiesleutel is bij bovenstaande gesubsidieerde instellingen niet mogelijk : hiervoor verschillen de gesubsidieerde activiteiten net teveel van elkaar.

RESPIJTZORG

Af en toe een tijdje vrijaf kunnen nemen als mantelzorger is van belang om de taak vol te kunnen houden. Bij praktische hulp en respijtzorg spelen professionele en vrijwillige aanbieders van zorg en welzijn, gemeente, indicatieorganen, zorgverzekeraars een rol. Respijtzorg is tijdelijke overname van mantelzorg door beroepsmatige of vrijwillige zorgverleners. De professionele respijtzorg wordt gefinancierd door de AWBZ. Een voorbeeld is tijdelijke opname in een logeer- of verzorgingshuis, waardoor de mantelzorger even tot rust kan komen of de aandacht even kan verleggen naar andere zaken. Momenteel zijn er lokaal, regionaal en provinciaal diverse respijtzorgvoorzieningen waar inwoners van Zeist gebruik van kunnen maken. Een overzicht hiervan treft u aan in bijlage 1.

Er zijn signalen dat de beschikbare respijtzorg niet optimaal is. Het lukt niet altijd om goede vervangende zorg in de buurt te vinden en ook is de benodigde hulp niet altijd beschikbaar op het moment dat de zorgvrager het nodig heeft. Wat exact de knelpunten en behoeftes zijn en hoe groot de behoefte is aan nieuwe lokale/regionale/provinciale voorzieningen is nog niet bekend. Dat moet zich de komende jaren uitkristalliseren.

Ook zijn er nog andere vormen van praktische hulp - en dienstverlening voor mantelzorgers. Te denken valt aan maaltijdvoorziening, wederom een taak die vaak door vrijwilligers wordt uitgevoerd. Andere praktische hulpvormen zijn personenalarmering, huishoudelijke en persoonlijke verzorging. Ook allerlei praktische hand- en spandiensten vallen hieronder (klussendienst, vervoer, boodschappenservice). In Zeist zijn er diverse vormen van praktische ondersteuning aanwezig. Wel is er soms overlap in het aanbod en bieden meerdere organisaties hetzelfde aan.

De huishoudelijke verzorging is een taak die door de WMO bij de gemeente is neergelegd en die door aanbesteding door marktpartijen wordt uitgevoerd.

Nieuw aanbod respijtzorg

Uit onderzoek van Alleato en Stichting Meander Omnium blijkt het volgende :

- er is weliswaar een veelheid van instellingen in de gemeente Zeist aanwezig die AWBZ gefinancierde respijtzorg bieden. Deze aanbieders van respijtzorg werken vaak niet samen : hun voorzieningen zijn niet voldoende op elkaar afgestemd;
- Naast respijtzorg via de AWBZ is er behoefte aan “noodhulp” : respijtzorg die op de korte termijn snel kan worden geboden, zonder dat dit gepaard gaat met langdurige indicatieprocedures.

Gezien bovenstaande wordt het volgende rond respijtzorg in Zeist voorgesteld :

- De AWBZ georganiseerde respijtzorg moet beter op elkaar worden afgestemd. Hiertoe zal door de gemeente Zeist in samenspraak met de in bijlage 1 vermelde organisaties een structureel overleg worden gerealiseerd, werkafspraken gemaakt, protocollen opgesteld en een systeem van doorverwijzing ontworpen (voorjaar 2008);
- daarnaast zal op korte termijn (januari-april 2008) bekeken worden hoe een pragmatisch systeem van noodhulp rond respijtzorg kan worden gerealiseerd in de gemeente Zeist. Hiervoor zijn meerdere partners denkbaar;
- het lokaal Steunpunt Mantelzorg moet beter op de kaart worden gezet als hét bureau waar mantelzorgers met hun vragen omtrent mantelzorg en respijtzorg terecht kunnen.

Om bovenstaande doeleinden te realiseren wordt voor bovenstaand onderzoek een eenmalig budget beschikbaar gesteld van €25.000,-- voor begeleiding door Alleato, en een structureel budget ad €25.000,-- voor uitbreiding van de uren van het lokaal steunpunt Mantelzorg. MeanderOmnium is met ondersteuning van de gemeente en deels in samenwerking met Vitras, nog in 2007 gestart met een project rond Respijtzorg. Doel is het:

- Opstellen van een sociale kaart: het inventariseren welk aanbod aan professionele en vrijwillige respijtzorg is er in de gemeente Zeist, voor wie en onder welke voorwaarden. Is er bij de partners bereidheid om gedurende 2008 samen de sociale kaart te vervolmaken?
- Inventariseren of er sprake is van een sluitende keten aan respijtzorg: zijn er hiaten? Hoe kan ingespeeld worden op de hiaten?
- Komen tot afspraken over samenwerking / verwijzing tussen organisaties op uitvoerend niveau.
- Komen tot een netwerkoverleg op beleidsniveau.
- Het inzichtelijk maken van het aanbod: goede informatie voor verwijzen klant

NIEUWE TENDENSEN

In de kadernota Wmo 2008-2011 wordt gesteld dat de gemeente Zeist op zoek gaat naar nieuwe initiatieven op het gebied van de mantelzorg en het vrijwilligerswerk. Een van deze nieuwe initiatieven is een ontwikkeling van bureau Share Care uit Breda. Dit bureau biedt de mogelijkheid aan dat rond cliënten van mantelzorgers websites worden gemaakt. Deze “zorgsites” zoals het bureau het noemt maken het mogelijk dat de zorg voor een cliënt wordt verdeeld over meerdere personen, zonder dat de mantelzorgers ten onder gaan aan de zorg voor afstemming met andere mantelzorgers. Mantelzorgers kunnen intekenen in een rooster rond een cliënt, kunnen doorlinken naar informatie, een logboek etc. Ook kan specifieke informatie worden afgeschermd voor specifieke mantelzorgers. Met dit systeem is reeds positieve ervaring opgedaan in een aantal gemeenten (zoals Maastricht en Woerden). Door een partnership aan te gaan als gemeente met Share Care, kunnen alle mantelzorgers en hun cliënten kosteloos gebruik maken van de diensten van Share Care (inclusief een helpdesk). Deze dienstverlening kost de gemeente Zeist jaarlijks €15.500,-- (incl. BTW) en wordt vooralsnog aangegaan voor drie jaar. Dit is de gebruikelijke periode voor Share Care voor partnerships met een gemeente : daarna wordt gekeken of en hoe de samenwerking wordt voortgezet.

AANSLUITING MANTELZORG BIJ PROFESSIONELE ZORG

In de workshop welke in onze gemeente is gehouden omtrent mantelzorg, is met name gekeken naar de aansluiting van mantelzorg bij professionele zorg. Vaak gaat het hier op cliëntniveau mis. Mantelzorgers verrichten handelingen die zij niet mogen doen (zoals wondverzorging en injecties geven), professionele krachten houden niet altijd rekening met de inbreng van mantelzorgers. Duidelijk werd tijdens de workshop dat de aansluiting tussen mantelzorg en professionele zorg beter kan. De gemeente Zeist zal bij zorgaanbieders in de Hulp bij het Huishouden (HHH) erop nazien dat contracten op dit punt worden nageleefd. Wellicht zullen protocollen hierop moeten worden aangepast.

Evaluatiecriteria mantelzorg in Zeist :

Gestreefd wordt dat eind 2011 de volgende doeleinden m.b.t. mantelzorg in Zeist zijn behaald

1. Er is een systeem van respijtzorg opgezet in 2008 waar iedere mantelzorger in de gemeente Zeist (naar schatting 6.172 personen) gebruik van kan maken
2. Iedere mantelzorger in Zeist (naar schatting 6.172 personen) kan gebruik maken van de diensten van Share Care
3. Het lokaal Steunpunt Mantelzorg bemiddelt jaarlijks minimaal 100 mantelzorgers in hun verzoeken om advies en concrete respijtzorg
4. 70% van de mantelzorgers in Zeist krijgt ondersteuning (door het Lokaal Steunpunt Mantelzorg, Share Care of respijtzorginstellingen)

DEEL 4: CONCLUSIES
FINANCIEN

Hieronder volgt een overzicht van de jaarlijkse en incidentele kosten van de in deze nota voorgestelde aanvullende maatregelen voor vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning

Onderwerp	Kosten	
	structureel	incidenteel
Fonds voor Maatschappelijke stages	€30.000,--	
Ontwikkelen wijksites aangehaakt bij de site van wijkgericht werken	Wijkgericht werken	
Themabijeenkomsten vrijwilligersorganisaties	€1.500,--	
Collectieve vrijwilligersverzekeringen	€12.000,--	
Verhogen bijdrage onkostenvergoeding thuisbezoeken	€4.000,--	
Respijtzorg	€25.000	€25.000
Partnership Share Care	€15.500,--	
Hoger plafond voor subsidies mantelzorg (voormalige CVTM subsidies) vanaf 2009	€25.000,--	
TOTAAL	€113.000 structureel	€25.000 incidenteel

Bovenstaande posten kunnen worden gedekt uit een nog niet nader toegedeeld Wmo budget ad €160.000,--. Op basis van de recente evaluatie van de Wmo wordt verwacht dat dit bedrag niet in zijn geheel nodig is voor tekorten op andere Wmo gerelateerde onderwerpen.

Daarnaast worden onderstaande, reeds bestaande budgetten voor vrijwilligerswerk en mantelzorgbeleid gecontinueerd in 2008 :

Organisatie	Subsidiebedrag in 2008
MANTELZORG	
Steunpunt Mantelzorg St. Meander Omnium	€64.221,--
Buddyproject (Stade)	€30.000,--
Handje Helpen	€25.000,--
Vriendendienst	€50.000,--
Totaal	€169.221,--
VRIJWILLIGERSWERK	
Steunpunt Vrijwilligerswerk St. Meander Omnium	€70.765
Samen voor Zeist	€26.000
't Gilde	€40.666
bewonersorganisaties	€13.078
Onkostenvergoeding vrijwilligers	€22.547
Totaal	€173.056

SAMENVATTING OVERZICHT BELEIDSVOORNEMENS

In dit hoofdstuk wordt een samenvatting geboden van de in deze nota voorgestelde maatregelen rond vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning. In onderstaande tabel wordt het beleidsvoornemen genoemd met daarachter het tijdpad.

ONDERWERP	TIJDPAD
Coördinatie maatschappelijke stages door St. Meander Omnium	Vanaf schooljaar 2008-2009
Opzetten wijksites aangehaakt bij de site van het wijkgericht werken	2008-2011
Opzetten jaarlijkse themabijeenkomsten	Vanaf 2008
Aanbieden collectieve vrijwilligersverzekering	Vanaf 2008
Verhogen bijdrage onkostenvergoeding thuisbezoeken	Vanaf 2008
Verminderen regeldruk : stimuleren verschaffen structurele subsidies	Vanaf 2008
Onderzoek naar initiatief Duizend en een Kracht	Zomer 2008
Hanteren subsidieplafond voor mantelzorgorganisaties	Vanaf 2009
Respijtzorg: Structureel overleg AWBZ georganiseerde respijtzorg Realiseren systeem noodhulp respijtzorg Beter profileren lokaal Steunpunt Mantelzorg	Vanaf 2008
Realiseren partnership met Share Care	Zomer 2008
Betere aansluiting tussen mantelzorg en professionele zorg	Permanent
evaluatie mantelzorgbeleid en vrijwilligerswerkbeleid	Vanaf 2009

Bovenstaande beleidsvoornemens resulteren in het volgende actieplan :

onderwerp	Activiteit	Uitvoerder
Maatschappelijke stages	<p>December 2007: Vooronderzoek naar opzet coördinatie maatschappelijke stages</p> <p>Januari 2008 : Offerte bespreken</p> <p>Maart 2008: Terugkoppeling opzet coördinatie stages in LEAZ</p> <p>April 2008 : Raadsbesluit Nota</p> <p>Vanaf augustus 2008 : Uitvoering coördinatie</p>	<p>St. Meander Omnium</p> <p>Gemeente/ St. Meander Omnium</p> <p>Gemeente</p> <p>St. Meander Omnium</p>
Opzet wijksites (aangehaakt bij de site van het wijkgericht werken)	<p>Voorjaar 2008 : Vooronderzoek naar mogelijkheden</p> <p>Najaar 2008 : Besluitvorming</p> <p>Eind 2008: Realisering maatregelen</p>	<p>Gemeente i.s.m. partners Wijkgericht werken</p>
Themabijeenkomsten vrijwilligerswerk	<p>Ieder jaar :</p> <p>januari : Overleg over thema's</p> <p>Voorjaar/ najaar : Realisering 2 themabijeenkomsten</p>	<p>St. Meander Omnium/ gemeente</p>
Collectieve verzekering vrijwilligers	<p>December 2007 : Aanvragen offerte</p> <p>April 2008 : Vaststelling nota raad</p> <p>Mei 2008 : Bevestiging offerte</p> <p>Augustus-september 2008 :</p>	<p>Gemeente</p>

	Opvragen gegevens bij maatsch. organisaties Vanaf najaar 2008 : Realisering verzekering	verzekeringsmaatschappij
Verhogen bijdrage onkostenvergoeding thuisbezoeken	April 2008 : Vaststellen nota april 2008 : Communicatie naar organisaties	gemeente
Stimuleren meerjarige subsidies	December 2007-december 2008 Meenemen in plannen deelgroep vereenvoudigen subsidiesystematiek Op weg naar de Kern	gemeente
Onderzoek Duizend en een kracht	Februari-mei 2008: Onderzoeken mogelijkheden overnemen campagne naar Zeist	gemeente
hanteren subsidieplafond mantelzorgorganisaties	April 2008 : Vaststellen nota	gemeente
Respijtzorg	Januari 2008 : Opstarten structureel overleg met respijtzorgorganisaties Maart 2008 Ontwikkelen plan voor noodhulp respijtzorg Permanent : Profileren lokaal steunpunt Mantelzorg	Gemeente Zeist St. Meander Omnium St. Meander Omnium
Partnership met Share Care	April 2008 : Vaststelling nota door raad Mei 2008 : Bekrachtigen partnership Juni-juli 2008 : Overleg met Share Care Over lokale uitvoering partnership Vanaf augustus 2008: Realiseren partnership	Gemeente Gemeente/ Share Care Share Care
Aansluiting mantelzorg en professionele zorg	Voorjaar 2008 : Gesprekken met zorgaanbieders over aansluiting	Gemeente/ zorgaanbieders
Evaluatie nota	2009 : Uitvoering evaluatie aan de hand van evaluatiecriteria	gemeente

BIJLAGE 1**OVERZICHT RESPIJTZORGVOORZIENINGEN IN ZEIST EN OMGEVING***

(deze lijst is voorlopig en zal nog verder worden aangepast)

INSTELLING	ACTIVITEIT
Meander Omnium	oppas thuis voor onder meer dementerende, gehandicapten, ouderen en chronisch zieken.
De Thuishulpcentrale regio Utrecht Handje Helpen	Oppas thuis en thuisondersteunende zorg voor een breed scala aan doelgroepen. Handje helpen biedt respijtzorg aan waaronder praktische hulp aan kinderen en volwassenen met een handicap of chronische ziekte en hun mantelzorgers. Verder kunnen ook kinderen die door hun gedrag extra zorg en aandacht vragen, bij Handje Helpen regio Utrecht terecht. In overleg met de organisatie voor vrijwillige thuishulp aan ouderen in een gemeente wordt er wel een bovengrens wat betreft leeftijd aangehouden.
Handen in Huis	oppas thuis en thuisondersteunende zorg voor gehandicapten.
Amerpoort Asvz, Abrona, Bartimeus, Reinaerde en stichting de Opbouw	logeervoorzieningen en kortdurende opname voorzieningen ten behoeve van diverse doelgroepen (gehandicapten).
Hospice Heuvelrug	tijdelijke opname en hospicezorg voor terminale patiënten.
Het landelijk steunpunt VPTZ	thuisondersteunende zorg met behulp van vrijwilligers voor terminale patiënten.
Zeisterwoude : De Mirtehof, de Amandelhof en de Looborch	kortdurende opname mogelijkheden en dagbehandeling voor chronische zieken en dementerenden
Kwintes en Altrecht	diverse dagbestedings- en opvangmogelijkheden voor psychiatrische patiënten.
Zonnehuizen Veldheim Stenia	diverse voorzieningen t.b.v. mensen met verstandelijke beperkingen en psychiatrische patiënten.
Ook de vrijwilligers van Humanitas Heuvelrug Vriendschappelijk Huisbezoek (Humanitas)	zijn bereid om mantelzorg te ondersteunen bij de thuisadministratie. op ad hoc basis diensten
Zeisterwoude	Kortdurende opnames en hospicezorg
Zeisterwoude en de Stichtse Warande.	Zeisterwoude : dagverzorging Stichtse Warande : dagbehandeling
Zeisterwoude, Kerk en Samenleving en Meander Omnium	algemene inlooptactiviteiten.
Landelijk Dementie Programma	ook voorstellen ontwikkeld om in Zeist nieuwe vormen van ondersteuning te bieden voor Alzheimer patiënten en hun naasten waar mogelijk ook specifieke aandacht komt voor mantelzorgers.

BIJLAGE 2

Uit Kadernota Wmo 2008-2011 gemeente Zeist

Doeleinden gemeente Zeist bij prestatieveld 4:

In 2011 wil de gemeente Zeist hebben bereikt dat :

- *70% van de mantelzorgers in Zeist ondersteuning krijgt in de vorm van financiële ondersteuning (door het rijk) , danwel diensten van het Lokaal Steunpunt Mantelzorg;*
- *ieder jaar minstens twee themabijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties worden georganiseerd;*
- *er jaarlijks campagnes op touw worden gezet voor het aantrekken van jonge vrijwilligers en ondersteuning van jonge mantelzorgers.*

LITERATUURLIJST

1. Blijvend in balans, een toekomstverkenning van informele zorg
SCP, juni 2007
2. De sociale Staat van Nederland
SCP 2007
3. Factsheet expertisecentrum informele zorg
Mantelzorg in Nederland
NIZW 2003
4. Informatiecentrum Civiq,
Vrijwilligerswerk overal en altijd ?
Utrecht 2003
5. Kadernota Wmo 2008-2011
Gemeente Zeist
6. Nota mantelzorg Zeist
Alleato, centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Utrecht
7. Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015
SCP , 2007
8. Voor Elkaar
Beleidsbrief Mantelzorg en Vrijwilligerswerk 2008-2011
Ministerie VWS, november 2007
9. Vrijwilligerswerkbeleid in de gemeente Zeist
Gemeente Zeist, juli 1993

AFKORTINGENLIJST

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
CIZ	Centraal Indicatieorgaan Zorg
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg
LEAZ	Lokale Educatieve Agenda Zeist
OCW	(ministerie van) Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
OWNDK	Op weg naar de Kern (herorientatieproces gemeente Zeist)
SCP	Sociaal Cultureel Planbureau
VWS	(ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning